

Kndusan rudan sbiyaw

Pxal mnrngaw mnan lqlaqi kingal snluan kari ka bubu rudan, “ sbiyaw balay han o ida kingal bi dmux masu ka shapuy, tuku balay uqun tnsapah. Niqan kingal jiyax, kingal embsrux seejiq ga kmaguh kingal qpuruh masu ni asi na hpuyi liwas kana ka knaguh na masu do, wada asi lux “ pic, pic pic ” msa ka knaguh na dmux masu, wada maa puruc kana dni skaya qduriq skaya da ”.

Kiya ni paah hiya siida do, asi ka mdrumuc nanaq musa bbuyu miying uuqun tnsapah ka seejiq da. Asi ka hmuma pnegalang kika pniquan ka uuqun tnsapah da. Ida naqih ka kmsrabangq seejida, smliq gaya ka embsruh seejiq ksun, iya ta balay slhayi ka saw uda nii.

Kndusan Seejiq seuxal bitaq sayang, rahuq na musa miying uuqun ssama bbuyu o hmuma nanaq sari, bunga ni masu ... dnii, ida dnii ka pusu bi uqun rudan sbiyaw. Saw ka ssama o niqan ka sama balay, niqan ka sama qudung, sama watan, sama rubaw ni sruhing, lmala, lxi, qlung, ngiraw... dnii, rahuq na o niqan ka saw rhnuk, mqrigh, bltu... dnii hyhiyi qhuni uri, ida mnhru nanaq bbuyu ka saw nii wah!

Pxal uri o mnrngaw ka tama rudan, “sbiyaw balay o ida ini uxay tmsamat lmiq ka dsaw, nasi kmkan hyhiyi samac o ida mabal kingal ubal

hiyi samac do tduwa shapuy liwas dni qulung tuku uqun tnsapah da. Niqan kingal jiyax, manu ka kingal kmsrabang seejiq o asi abal egu ubal samac ni shapuy na liwas, manu ka samac nii o wada asi “qil, qil qil” msa hmici msaang “ paah sayang usa nanaq lmiq miying uuqun tnsapah namu da” msa ka wada bbalan ubal samac. Dsaw ssamac nii ga, ida meudus nanaq lmiq ka dhiya, uxay tnbagan ana ima.

Kiya ni kndadax hiya siida, asi ka musa lmiq miying uuqun tnsapah. Saw ka mneudus kska qsiya na qqsurux balay, qsurux bowyak, qbowlung ni kmarang uri. Sakw ka niqan trak skaya na qqduda, niqan qaqay mksa ni tmalang na smsamac... uri. Dhiya o ida mnudus nanaq kska qsiya ni lmiq, uxay tnabug ka dhiya. Kiya ni ana bitaq sayang o ida mowsa lmiq na ka seejiq alang sayang.

Ida ini ktina ka kndusan seejiq sexual ni kndusan seejiq sayang, ida niqan saan marig lmlamu qyqaya ka sayang da. Ana saw ssama ida niqan egu klgan brigun, ana saw hyhiyi tnbagan o ida niqan egu bi klgan uri sgaaw empbarig sjiqu. Ida mabang malu uqun ka mnhru ni mnedus nanaq.

傳統生活

傳統的賽德克生活是過著採集生活。除了每一年所種植的主食地瓜、芋頭和小米外，也會採集龍葵、窩菜、山蘇、過溝菜、筍、木耳、菌類…等野菜類。除外如草莓、野椒、山栗…等果樹類。獸肉類如無腳之魚類、兩隻腳之飛禽類、四隻腳之類和蜂類等，在野外很多種類可作為我們的食物。

這些自然生物是上天賜給人類之食物，不是我們人所種植畜養的。這些是傳統生活的食物的來源。至今仍是我們最重要的生活文化，可採集食用之。飯前隨即採集煮食，不像現在的蔬果及肉類全用肥料和農藥。

食用所採集的食物使身體健康又很少生病，是我們原住民重要的生活方式，我們都很重視。

我們原住民是靠野外採集生活，因此我們有特別規範採集的方法：天下不可暴殄天物、不亂砍伐野地樹木、破壞野生動物生存地區及隨意打獵。人人嚴守規範及作法。所有宇宙中的生命能和平快樂共存，不滅絕。因為我們所吃、喝、用都是來自大自然，是上天賜予的。我們必須重視及同心努力實行。